

**Oordinantien statuyten ende edict des doorluchtigen en
onverwonnen K. M. Karolus de vijfste van dien name altijd
vermeerder des rycx, gepubliceert ind' vermaerd' stadt van
Bruessel**

<https://hdl.handle.net/1874/9941>

Ordinantien Statuyten

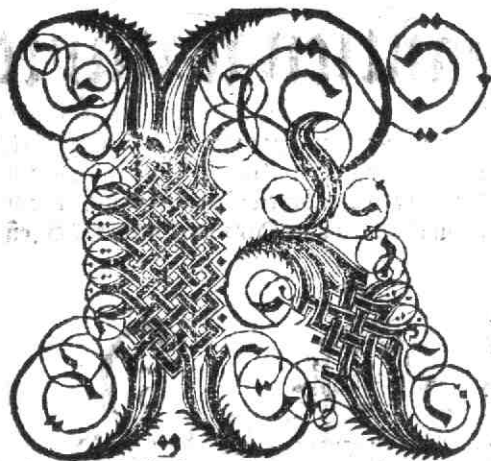
en edict des doorduchtigē en onuerwonnē. **K. M.** Karolus de vyfde vā diē na
me alreut ōmerder des rēyck/ gepubliceert ind vermaerd scabē vā Brussel in
die presentie vā sijnd hooger maiesteit/ en der als doorduchtichster Coningin
ne Gouuernāte en regētē deser sijne nēdlandē/ en tē by sine der statē van alle
desen sijne. **M.** nederlāde/ dē vierdē dach van October/ int iaer. **XV.** en. **XV.**

1540

Men vintse te coope/ in die edel/ en ōmaerde pūncelicke stad vā Brussel/
op de grote merct in hemetrisc/ By mī March markens/ en Tautwerpē op
die camerpoort byugghe/ inden schilt van Arttoys.

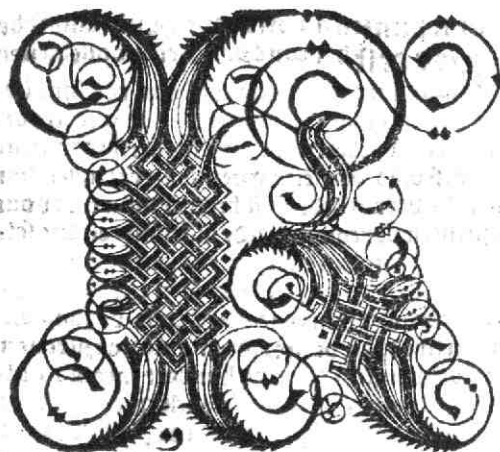
Met gracie ende preuilegie der. **K. M.**

Aerle by

der gracie godts Room-
schen Keyser / als hijs ver-
meerd scrijft / Couinc vā
Germaniē / vā Castilien
vā Leon / van Arago / vā
Nauarre / vā Napelo / vā
Cecilie / van Maillozke /
van Sardaine / vanden
Eylande van Indien / en
vaster eerdē vand zee Oc-
ceane / Certshertoge vā
Sostentijch / Hertoghe
vā Bourgoingnen / van

Tothijch / vā Siabant / vā Lomburch / vā Luxemburch en vā Seldie / Gra-
ue vā Vlaenderē / vā Netops / vā Bourgoingnen / Pallgrauē / en van bene-
gouwe / vā Hollant / van Zeelant / vā Ferrette / van Hagnenault / van Ra-
men / en van Zutphen / Pūnce van Zwaue / Marckgrauē / Sneylichs rijck /
keere vā Vriclant / van Salines / en vā Mechelē / vander Stadt / stedē ende
lande vā Vtrecht / en van Querryssel / en dominateur in Afte / en Afrijcke .
Onsen lieuen en ghebrouwen den hooftē President ende luyden vā onsen
secreten ende groeten Raden / President ende liden van onser camere
vanden Stade in Vlaenderē / Stadhouders eersien en anderen luydē van
onsen Raden / in Hollant / Vriclant / ende Vtrecht / Rentmeesters van Be-
west / en Beosterscheit in Zeelandt / Souuereyn bailieu van Vlaenderen /
Baillions vā Ghent / van Brugge / en allen anderē onse Justiciē / en Of-
ficiēren wie dit aengas sal mogen / oft huere stedehouderen saluyt en dūec-
tie / wi hebbē ontfangen die ootmoedighe supplicatie van March Martens
boeckuerer / woonende in dese onse stede van Brussel / inhoudende /
hoe dat binnen corten dagen herwaerts / wy hebben doen publiceren / lesen
en condighen in onse teghenwoordicheit alle dē staten en gedeputeerdē vā
allen onsen landen van herwaert souer / al hier bi ons ontboden en gecōpa-
reert sijnde die ordonnancie bi ons gemaect / so wel op stuck vander secte
Zutherienne / als vander policie / en anderen poincten en articulen dien aen-
gaende / die welcke ordonnancien sulcke als die ghepubliceert sijn gheweest
die suppliant gheerne soude pienten / vercoopen ende distribueren in onsen
voort landen / ten eynde dat een vegelijck daer af geaduerteert mach wer-
den / en dat elck hē daer na mach reguleren / en hem wachten van mesdoen /
Maer die suppliant en soude die selue ordonnancien niet dooren oft willen
pienten / sonder daer op te verweruē onse opene brieuen van Ottroy daer
aer dienende / daer by verbijdende allen anderen pienters ende boeckuerer

Aerle by

der gracie Godts
Roomsche Keyser
alcht vmeerd srijcx
Coninc vā Germa-
niē vā Castillē/van
Leon vā Grenade/
vā Arragō vā Na-
uarre vā Naples/
van Cerillien/van
Mailloque / van

Sardaine/vandē eylandē Indien en vastē lande der zee
Oceane. ic. Eertshertoge vā Oostenrijc/hertoge van
Bourgoingnē/vā Lothier/vā Siabāt/vā Lembourg vā
Luxemborch en vā Ghelre/Graue vā Vlaenderē/vā Ar-
tois/vā Bourgoingnē/Palsgraue vā Venegouwe/van
Hollandt vā Zeelant/vā Ferrere/vā Hagenault/vā Ra-
mē/en vā Zutphē/Prince vā waue/Marrgraue des hei-
lichs rijcx/Here vā Brielant/vā Salines/vā Mechelen
vand stadte stedē en lādē vā Utrecht/Queryffel en Broe-
ningē/En Dominateur in Asie en in Affrijcke. Allen dē
genen die desen onsen tegenwoordigē brief sullen sien sa-
luyt/Also wi tegenwoordelic gecomē sijn in onsen landen
vā herwertsover/ō te voorsiene en ordene stellē dat de sel-
ue geregeert en gegouerneert wordē in goede Justicie
en pollitic onder de deuotie van onser moed der hepliger
kercke/En dat ō te extirperē de dwalinghen en heresien
die in eenige plaetsen vā onse voorscreuen landē vsprept
en gediulgeert sijn geweest/en oec om te remedieren en
vhueden de grote costē en lanchheit vā processen/En ten
eynde dat iusticie in onsen voorscreuē landē loop hebben
mach/en gelyckelic geadministreert worde den rijckē en

den armē ter weluaert orbaer voorſpoet en̄ ruſte vanden ſelue landē. Wi eenige nieuwe ordōnanciē gemaect heb-
 bē/Seuelende allē onsen officierē die te doe publicerē en̄
 wtroepē en̄ ſeer ſcharpelick te bewarē en̄ onderhouden
 ond̄ de pepnē brueckē en̄ emendē daer in begrepē. Ende
 het ſi ſo dat wi begeerende inſgelijcx te v̄ſiene opte polli-
 cie van onsen voorſcreuē landen en̄ anderſins in al tghene
 dat wi beuindē ſoudē dienende ter weluaert/ende pro-
 fijte vandē ſelue landē/hebbē van nieuwes doe doorſien
 en̄ viſiterē de oude ordonnanciē gemaect ſo bi onsen voor-
 ſaten als bi ons. En̄ na dien ons vā als rappoort gedaen
 is geweest/So hebben wi by rijpe deliberatie van rate bi
 aduylſe vā onse ſeer lieue en̄ ſeer beminde vrouwe ende ſu-
 ſtere de Coninginne Douagiere vā Hongriē van Bohe-
 men. 31. Door ons regente en̄ gouernāte in onsen voor-
 ſcreuē landē van herwertſouer. Den ridderen van onser
 ordene vandē hoofde en̄ luyden van onsen ſecreten rade/
 en̄ van onser financiē. Sheordōneert en̄ geſtatueert/en̄
 wt onser rechter werentheidt epghe wille en̄ volcomen
 macht ordōnerē en̄ ſtatuerē voor edict ende eewighe wet
 by desen tgene dat hier na volcht.

Inden eerſtē wi willē en̄ ordōneren dat onse ordonnancien die wi tegewoordelic gemaect hebben ſoe opte extir-
 patie vandē ſectē en̄ heretien gereprobeert vā oſer moed̄
 der hepliger kercken/als opte abbreviacie vand̄ iuſticie/
 en̄ oor onse ordōnanciē leſtmael ghepubliceert opt ſtuck
 vand̄ munte/ſeer ſcrpelic onderhoudē en̄ geobſerueert
 ſullē wordē na huere forme en̄ inhoudē/ende die ouerbre-
 kers van diē gepugnicert en̄ ghecorrigeert ſond̄ v̄drach
 faueur ofte diſſimulatie/en̄ dat tegens hē gheprocedeert
 ſi ſommierlikē (die waerheit vand̄ ſake alle enlikē bekēt)
 ſond̄ figure vā proces ordōnaris/En̄ dat oſe voorſcreuē
 vrouwe en̄ ſuſtere en̄ de hooft en̄ luydē van onsen ſecretē
 en̄ groten Raden en andere raden prouincialē/ſorchuul.

dich toefich nemen te doen straffen en corrigeren dpe bail-
iounwen meyers schdutettē en schepenē en allen anderē
Richter en officieren en wechhouders/die negligent oft in
gebreke wesen sullē te procederē corrigerē ende straffen
dpe voorſ ouerbrekers/oft die gene die vertreck maken
oft wepgerē sullen te aenwisen die boetē einendē en pep-
nē begrepē inde voorſ ordōnantie oft die de selue vande-
rē ofte vinderē sullē/ Ordōnerende allē onsen officierē
en dien vā onsen vastallen dat si onse voorgenoēde susterē
die coninginne regente en den hooft en luydē van onsen
voorſ secretē rade/oft den gouerneurs vā onsen landen
aduenterē oft ouerscriven so wanneer si luyden hier in-
ne gebreken indē sullē opte peyne/dat op hen te verhale-
ne/sond dat si luydē daer na hen sullē mogē excuseren op
vtrac of wepgeringe vādē scepenē oft andere wechhouds.
¶ En want in onsen voorſcreuē landē daghelick ouerco-
men en arriuerē veel vreedē roopluyden en groot ghetal
vā Coopmanschappē van alle quartierē tot grote nutte
proffijte en weluarē van onsen voorſ landen en dpe onder-
satē van diē. Wy begeerende dat die voorſ roopmāscap
huerē loop al daer vrijelijckē hebbē ende ghenafouiseert
mach wordē/hebbē int iaer eenendertich laetstleden ghe-
maect sekerē ordōnantien teghens die banckeroetē schul-
denaers en fugitijuen/dpe bedriechliken en dolose vvue-
rē en wechdrage tgest en die roopmāschap vande goeten
vreedē roopmā en andere eerlijcke luydē die rechtuaer-
dige ignorācie hebbē vande frulde vande voorſ bancke-
roetē en fugitijue welke ordōnantien bewaert noch on-
derhoudē en sijn geweest alst wel vā noode had gheweest
Souen dien dat eenige hen vuordert hebben onse voorſ
ordōnantie te glosere en interpreterē anders danmen
behoort ten vordēele vande voorſcreuen banckeroeten en
fugitijuen. Wy willende hier inne versien hebben gheor-
donneert/ende gestatueert/ordonneren en statueren dat

alle roopluydē/ēn roopwinnē en andere sculdenaers van
wat cōdicie oft qualiteyt si in die hē absenterē sullē vāden
plecke vā huere residentie sond beralē oft vnoegē hē cre-
diteurs/ēn heymelikē transporterē/oft vswijghen sullen
huerlied goedē/ō deselue te bedriegē/sullē gehoudē ende
geacht wordē voor opēbare dieuē als straetschenders en
viandē vān gemeene weluaert. En sulck hebbē wy ope
vclaert en verclarē. Ordōnerende allē ofen rechteren en
officierē die aē te tasten en apprehenderē/it wat plaetse
dat si die beuindē/sond dat de selue sullē mogē ghebruyc-
hē eenich preuilegie vyphēpt/oft liberteyt hoe dat het sy.
En na dat si die geapprehēdeert sullē hebbē dat si tegens
hē procederē sommierlikē sond figure vā professie. Ende
dat de rechters voor de welke si luydē geaccuseert of be-
ticht sullen wesen/indien hen blijcke vānde voor v vluch-
te/en bedriechlic transport/oft vswijginge vā huere goe-
dē/die condēpnerē ter doot metter coorte/sond vdrach fa-
ueur oft dissimulacie/opte peyne dat in dien hier inne o-
se voor officierē oft rechterē/of die vā onse vassallē beuō-
den warē negligent oft ooc wepgeringe makende/dat si
luydē sullē wordē gehoudē en verbondē en seer sterckeli-
kē veruolghet vore en die geheele schult vānde voor v bāc-
keroetē en fugitiuē. Insgelijcx alle die ghene die hen we-
tens den vordōemde banckeroeten ende fugitiuē af-
sistentie doen sullen om hen te salueren ende transporte-
ren huere goeden ende Coopmanschapsen oft beletten
sullen hen apprehencie in wat manieren dat het si/of die
vswijghen ende bewaren sonder den rechteren vānde
plaetse te verclaren/mitgaders de ghene die hen onder-
winden ende belepden sullen de saken vānde voor v bāc-
keroeten ende fugitiuē in huere afwesen by ghesel-
scap oft andersins/oft de gene die maken ende vā hem
luydē ontfangē sullen contracten transporten oft Cessien
wesende gesimuleert oft o meerdere zōme dā huer rechts

ſchult bedraecht ſullē gehoude en vbonnen wesen te beta
lene en vldoene geheelikē alle die ſchuldē vande voorſ
banckeroetē en fugitiuen en daer vore moghē veruolcht
werdē als de voorſ banckeroetē en fugitiuen/ En indyē
de voorgenoēden; en waren ſouffiffant de voorſ ſculden
te betalene en vldoene/ So willē wi dat de leechē luydē
gepugnueert ſullē wordē met geſſelinge/ die geſſeliche
luydē bi aenſlane van huere tēporielle goeden/ ende ſtellingē
vā huys bewaerders/ ten exempēle van anderē oft an
derſins arbitralichē na gelegentheidt vā dē sake/ Ende
voorts dat de vrouwē vā dē coopluyden die banckeroe
teſpelē/ en die inde tegēwoordicheit oft af wesen van hie
re mans haer ſullē opēbaerlikē onderwōdē hebben met
ter roopmanſcap int vcoopen oft roopē/ ſullē gehouden
wesen te verantwoordē voor de ſculden van huere vore
ſcreuen mans.

¶ Voorts hebben wi vclaert ende verclaren dat alle con
tracten en appointementē gemaect metten voorſ ban
ckeroetē/ en fugitiuē oft huerlieden procureurs / oft fac
teurs/ tū van quytſeldinge vā huerliedē ſcult/ oft eē deel
van diene/ oft vā wſtel en atterminacie mitgaders alle
alienariē vcoop transporten en reſſien van haren goedē
Rechten en actien gedaen na dien ſi luyden banckeroetē
en fugitiuen geweest ſijn/ als preiudiciable der gheme
ne weluaert en ſo verre datſe den ſculdenaers preiudicie
dragē/ ſullē wesen nul en van onweerdē ſondē te moghen
werdē geconfirmēert bi eede oft anderē ſolempnitatept oft
bi onsen bieuē. Verbiēdende allen onsen rechterē te con
firmeren ratificerē oft approberē ſulke contracten ap
pointementē vercoop transporten oft reſſien/ oft int wi
ſendaer op aenſchou te hebbene ſonder dat van noodt ſi
Hierōme te vveruene eenige reſtitucie vā ons oft ande
re wie dat hi ſi.

¶ En beuelen ſeer ſcherpelychē allen onsen officiers en

Rechters en die vā onsen vassallē te procederē en toē pro-
cederē tegens de voorſ banckeroetē en fugitiuē en ope
te doē pugnierē en brengē ter doot metter coorde als vo-
uen. Niet tegenstaēde dat si huere schuldenaers daer nae
geheelikē voldāē en vnoucht hadden opte peyne vā pri-
uacie vā huere officie/ en correctie arbitrale/ In diē si ghe-
doorhdē die voorſ banckeroetē oft fugitiuē te conuerse-
rē/ inde limitē vā huerlied iurisdicctie en officie nae dat si
de voorſcreuē credituerē gecontenteert soudē hebben.

¶ En v̄biedē allē onsen vassallē Officierē Rechteren ste-
den en gemeentē en anderē onsen ondsaten vā wat auc-
toriteyt dat si sijn eenige schuldenaers te geuene/ consente-
teren oft accorderē vytheit liberteyt/ sauſconduyt seker-
heit vā sijue oft geleyde ten achterdeele van huere credi-
teurē. Maer beuelē hen dat si tot aliē stondē des v̄sichte
wesende/ die selue aresterē en ophoudē ter tijt toe dat sy
gestelt sullē hebbē goedeen suffisante cautie te Rechte
te stane en tgewijsde te voldoene/ opte peynē gehouden
en v̄bondē te wesen te betalene de schulden vandē voor-
screuē banckeroeten.

¶ Item wāt vele coopludē hē v̄uorderē huere hupsurou-
wē te cōstituerē grote douwariē en excessiue giftē en ge-
win op huere goedē/ so o huwelic te doene als o te salue-
rē huerlied goedē by huerlied voorſ hupsurouwē en hin-
derē/ en daer na wordē beuondē insuffisiant te betalene/
en cōnterē huerē schuldenaers/ en willē huere hupsurou-
wē en weduwē geprefereert wordē voor alle schuldenaers
tot groot achterdeel vandē loop vandē coopmāscap/ Wy
willē en ordōnerē d; de voorſ hupsurouwē ope voortane
huwelich met coopludē cōtracterē sullē/ niēdt en sullen
mogē pretenderē hebbē oft ontfangē eenige douwarie
oft and gewin opte goedē van huere mā s oft nemē deel
en portie inde acquestē gedaē bi de voorſ mā s oft staende
huerē huwelic/ al waert so dat si geerft of beleent waren

ter tijt en wijsē toe dat alle die credituerē vā huere voorst
mās betaelt en gecōtenteert sijn en de welke wi willen
als desen aengaēde geprefereert te wordē voor de voorst
huyfrouwē en weduwen behoudens den seluen huere
recht vā preferēcie sulck als hē cōpeteert wt redene van
huere huwelicke gaue/bi hē int huwelic gebracht oft hē
gegeue oft gesuccedeert vā huerē vriendē en magen.

¶ Itē o te v̄huedene die stadē procederende vā monopole
en obehoorlike cōtractē die vele coopmās en ābacht
ludē makē en gebuyckē in oſen lādē van herwertſouer
tē achterdeele vāndē anderē goedē ende rechtueerdighe
coopmā en ābachtludē en tegē de ghemeene weluaert.
So hebbē wi geordineert en gestatueert/ordōnerē en sta
tuerē d; geene coopmā/ambachtsmā oft andere hē en v̄
uorderē te maken cōtract/pactie oft appointement sma
kēde monopole oft preiudiciable der gemeyne weluaert
gelijc te roopene alle de coopmāscap van eend soorte om
die ond hē te bewarene en daer na die te v̄roopene tot ex
cessiuē prijse/en andere gelijcke opte peyne van cōfisc
rie vāde goedē en romanscap also gecocht ende bouē dien
vā arbitrale correctie. Verbiedēde allē stedē gemeynten
collegiē vā coopludē. Consultē ende suppositē Lichamē vā
ambachtē oft guldē en allē anderē/te makene eenige sta
tutē ordōnanciē smakēde monopole oft preiudiciable der
gemeyne weluaert/Te nietē doēde en abolerēde alle ghe
lijcke die hier voortijts gemaert sijn geweest als nul ende
vā onweerdē. Niet tegēstaēde eenighe confirmacie gene
rale oft speciale hier op v̄uouē/Seuelende dē President
ende ludē van onsen soueraine houē en raden provincia
lē so wanneer mē voor herludē sal willē produceren oft
exhiberē sulke statutē ordōnanciē ende edictē die te v̄cla
rene nul ende vā onweerdē/En bouē desen/bide selue sen
tencie die si pronuncerē sullē opt principael proces/sond
dat van noode si die hierōme te calengierē oft tegens die

selue te doē procederē) arbitralijckē te corrigerē die gene
oft dē genen dye de voorſt statutē exhiberen oft sustinerē
sullen.

¶ Itē wāt eenige rooplidē hanterende en frequenterē.
de onse voorſt landē postponerente hē eere en salicheit hē
vorderē o huerlied gherich; te voedē/te doene alleēliken
romanschap met gelte/geuende tselue op gewin/en excē.
sij freyt sond onderscheet oft distinctie te makē tusschen
interest twelc dē goedē coopnā geoorloft en toegelaten
is na tgewin dz hi ind redelich; soude mogē doē/en woec
kerijē allē kerstē mēschē vobodē/tot seer groote scade van
dē gemeyne weluaert/in sulcher vuegē dz; sond daer inne
te voorſtene bi successie vā tijt/alle tſtuc vand romāſchap
bekeert sal wordē in woekerijē twelc causerē soude toer
lies vā sielē en enorme preiudicie der gemeyne weluaert
sondlinge dē landē vā herwertſouer wi willende hier in
ne voorſtē so tot salich; vādē sielē cōseruacie vā onsen heyl
ligē kerstē gelooue als o te scouwene de voorſt incōueniē
tē. Hebbē geordōneert en gestatueert ordōnerē en statue
rē bi desen dz; geē rooplidē hanterēde en vkeerēde in on
se voorſt landē n; en sullē mogē geuē gelt op freyt oft ge
win hoogere/dan dē penninc twaelue opt hondert voor
eē iaer en daer ond/na tgewin dz; si waersijnlichē souden
mogē doē employerēde tselue gelt in romāſchap. Vercla
rende alle cōtracten en obligatiē bi de welcke men soude
mogē nemē groter gewin dan voorſt is/voor woekerijē
en ouer sulc nul en vā onweerden.

¶ Verbiedē ooc allē oſen ondsatē vā wat cōdicie oft state
si zū/hen niet ondwindēde met romāſchap en niet hebbēte
gesellſchap m; roopluydē op gewin oft vlies/te geuene hē
gelt dē voorſt roopluydē om seker ghewinte hebbene al
le iaer. Opte pepne vā confiscatie vā voorſt ghelt/en bo
uē diē gehoudē en geacht te wordē openbaer woekers/
en ouer sulche gestraft en gecorrigeert.

En also o te vhuedē de abuyfen procederēde vande di-
uerfiteyt vāde costumē diemē gebruyct in onse voorf lā-
den en voorfē tottē incōuenientē dier wt spruyten ouer-
mits datmē dicwils beuint in eē plaette contrarie costu-
mē en ooc schouwē die costē die de partien doē moeten o
de voorf costumē te doē veriffierē. Wi bi onse ordōnācien
int iaer eenēdertich lefledē beuolē haddē dat alle die co-
stumē vā onsen voorf landē vā herwertfouer soudē wor-
dē gereduceert en bi gefcriste gestelt/geacordeert en ge-
decieteert. Twelck ouer al n; geobferueert achteruolcht
noch gedaē en is geweest/Waerōme begherende totter
voorf abuyfen te vfiene en totter abbreviacie vand iustic-
cie/Wp ordōnerē en statuerē dat alle officierē en wethou-
ders vandē stedē grote en clepne/de bailliuwen preuostē
en and officierē vā alle quartierē en elc van hē respectiue-
lick in sline voor huerē fcependōmē vphedē bailliuſche-
pē proofftien en amptē sullē gehoudē wesen ter reschrip-
tie vā onser voorf sultere binnē den tijde dat si ordōnerē
ſal haer ouer te bringene de costumē vā elcken quartiere
ſcrijftelike geredigeert bi goede declaratie o die te fiene
en viſiterē en met goede en rijpe deliberatie vā rade dpe
te decreterē en ordōnerē opte ondhoudennisse vā diē tghe-
ne dat na recht en redene en ten meestē oorboze weluarē
en profijt van onsen voorfcreuen vassallen ende onderſa-
ten behooren ſal.

Inſgelijcx o te vhuedē die queſtē en geſchillē die daghe
lijcx ruyfen tuſſchē de geestelike rechterē en de onse/ende
voorſiē tot der ſcandalisatie daer wt spruytente/Wi ordō-
nerē en statuerē dat die voorf geestelike rechteren n; en
ſullē mogē gebruyckē vā cenſurē oft vā monitiē commi-
natorie vā cenſurē tegen oſen officiere en weerlijche rech-
terē ter cauſen vā huerē officiē/Waer ſullē gebruycken
vā requisitie/na de welke de waerlike rechterē indien ſi
ter ſeluer niet en willē optempererē/ſullē gehouden we-

sen te schofsene alle voortere procedurē voor: dē tijt vā eē-
der maēt. Ten epnde dat die voor: geestelike rechterē oft
huer promoteurs en officierē mogē tijt hebbē hē te vſſe-
ne/en ōweruene behoorlike prouisie van iusticie vanden
ouerſtē vāde voor: weerlike rechterē en niet wesen ghe-
frustreert vā huere requisitiē opte peine dz indie daer en
bouē onse voor: officierē continueerdē de voor: procedu-
rē daer af arbitralikē gecorrigeert te wordene.

¶ Dat alle giftē bi testamēte/legatē/giftē bi leuēde liue
oft in geualle de doot/gedaē bi minre vā vijfentwintich
iarē/vā onruerlike goedē oft bi de welke de onruerlike
goedē soude belast wesen in; somme vā gelde oft rente tē
liue oft eewelic/tot profite vā huerē curateurs bewaer-
ters oft andere huere administrateurs oft vā huere hin-
terē oft tot profite vā huerē peters en meters of van huerē
cōrubinē/sullē wesen nul en vā onweerdē/ Beuelende
allē rechterē dat also te wijsene.

¶ Dat alle notarissen geadmitteert en geapprobeert sul-
lē gehoudē wezē te makē goet en rechtueerdich register
en prothocolle vā alle cōtracte testamēte en andere acte
die si passerē en ontfange sullē en de selue registreren bi or-
dene dat si die ontfangē en gepasseert sullē hebben/En int
epnde vā elke cōtract testamēt oft andere acte tekenen
voor: register/en selue wel bewaren ō daer toe recours
te hebbē wāneer dat vā noode wesen sal/Opte peyne ghe-
priueert te wesen vāden voor: staet en verclaert inhabil
nēmermeer te mogē exercere officie en bouē diē arbitra-
lick gecorrigeert.

¶ En ōbiedē dē voor: notarissen te ontfanghen oft passe-
ren eenige obligatien ghelooftē oft contracten allienati-
en testamenten oft lestē wille vā persoonē hē onbekent/
Ten si dat de getuygē gestelt inde voor: screuē obligatien
oft andere acte voor: screuē/lyuden vā eerē weerdich vā
gelooue bekent sijn den voor: screuen notarissen ende dat

si affirmerē dz; de personē sulc; zj als si hē baptiseren ende noemē. En tot desen eynde sullē die voorigenoe de notarissen gehoudē wesen tselue te vclarē in huer instrumēt, seggē de inde tegēwoordicheit vā sulcke en sulcke getuygen diet geaffirmeert hebben. 11.

¶ **Wp** willē ooc dat de voorv notarissen in hē instrument inscriuē sullē de plaetse vāde domicilie oft woōstede vande personē die eenige acte voor hē passerē sullē/ Alles op te pepne vā arbitraliken gecorrigeert te wordē.

Vande **prescrip** **tie**
¶ **Dat** alle salarissen vā alle aduocatē procureurs secretarissen medecys chirurgenē apoticarissen clerckē oft notarissen oft ooc andere arbejds hupre vā dienaers oft dienerissen mitl ampt de prijs vā romāscap tē slete geleuert betalinge vā geboorchde gelagē sullē moerē geeplicht wordē indicielikē binnē twee iarē vandē dage vandē dienste of arbejt gedaē/ Romāscap geleuert oft gelach geboorcht sond na de voorv tijt ouerstreckē synde daer af te moghen doe veruolch met rechte/ Ten si dat daer af si cedulle oft brief vā obligatie wt crachte vand welker mē sal mogē vvolgē sulcke sculdē binnē thie iarē tegēs die principale vobligeerde. Maer indiē si vā leuēde lyue ter doot comē so sal mē gehoudē wesen voorv vvolch mit rechte te doe tegēs de erfgenamē ooc binnē twee iarē nae douerlyden vandē geobligeerdē/ te rekenē vandē dage dat dye creditour sal hēnisse gehadt hebbē vā touerlydē vā sinē sculde naer en daer na n; Maer na derpiratie vandē voorv tijt sulcke schuldē sullē geacht wordē behoortlic gequetē ende voor de selue en sal mē geen actie hebben.

En wāt dagelicx veel incōueniētē gebuerē in oīe voorv landē ouermits de heimelike houwelikē die ghecontracteert wordē tusscē iō ge ludē sond adujs/raet en consent. vā vuedē en magē vā beyde sidē. **Wi** aemerchēde dz; na dis positie vā gescreuē rechte sulcke houwelickē n; en corretpōderē tot eerbaerh; en goet gehoorsaēheit/ en gemeyn

houwelijck
van minde
= iarnijde

lic comē tot swarē epnde. Willen ordōnerē ende statueren
d; in diē pemāt hē vūuorderē te solliciterē oft vlepde eeni
ge iōge dochtere n; excederēde dē ouderdō van twintich
iarē met gelofte / oft andsins n; haer houwelic te cōtra-
terene / oft bi septe cōtracterē huwelicke sond cōsent van
vad oft moed vāde voorp dochter oft vande meeste vrien-
dē en magē / in geualle si vad noch moed en hadde / oft van
de wethouds vand plaetse d; sulcke māte geenē tijde en
sal mogē nemē of hestē eenige douwarie oft and ghewin
tst wt crachte van cōtracte voor thouwelicke van costume
vādē lādē / bi testamēt gifte ouerdracht cessie oft andsins
in wat manierē dat het si / opte goedē die de voorp doch-
tere sal mogē achterlatē / al waert so dat hi na thouwelic
volbracht synde / v'rege cōsent van vad en moed / vanden
voorp vriendē en magē / oft vand iusticie / waer op wy in
dit stuc geē regard en willē genomē hebbē / Insghelyc in
diē eenige dochtere oft vrouwe haer vūuorderē te cōtra-
cere houwelic met eenē sone n; excederēde douderdō van
xxv. iarē / sond cōsente vā vad oft moed oft vandē naestent
vriendē ende magē oft vā die vand iusticie vād plecke / sulc
ke vrouwe en sal nēmermeer moghē nemē oft lichtē en
ge douwarie oft andere gewin opte goedē die sulcke mā
sal mogē achterlatē / tst wt crachte vā cōtracte vā thuwe
like vā costume vandē lādē by testamēte gifte ouerdracht
cessie oft andsins in wat maniere d; het si al waert so dat
si na thuwelic gecōsōmmeert verrregen cōsent van va
der oft moeder vanden voorseuē vriendē ende magen
oft vander iusticie / waer toe wy npedt en willen regard
ghenomen te wordene . Dooits verbieden wy alle on-
sen onderfaten npedt teghenwoordich te wesene / consen-
teren oft accorderen sulcke huwelijcken ghedaen son-
der consent van vader ende moeder vanden naestē vrien-
den oft vander iusticie / oft ontfanghen onderhouden / oft
logeren sulcke ghehuwede in huere hupfen / opte pep.

ne vā hondert goudē karol? guldenen oft andere groote
peyne arbitrale. Verbiedē ooc alle notarissen te otfangē
eenige cōtract voor thuwelick oft andere geloofreō te co
mene tot sulcke huwelikē opte peine vā priuatie vā hie
rē statē en bouē desen arbitralikē gecorrigeert te worde
ne. Seuelende allē onsen officierē fiscalē te nemene goet
toelich te doē/bewarē en onderhoudē dese ordōnācie/ en
calengierē en doē pugnieren die ouerbrekers der seluer
sonder faueur oft dissimulatie.

¶ En ten eynde dat de gemeynesakē vā onse voorſ land
den mogen wel en duerchdelickē geadministreert wordē
Wy beuelē en ordōnerē de cōmissaryssen die wy alle iare
seyndē o te vnieuwen de wetten van onsen voorſ landen
mitgaders allē den ghenē die last hebbē te kiesen/ oft no
minerē de persoonē die indē wet behoorē te sine of te heb
bene dadministratie vāde gemeyne sakē/ oft vāden inco
mē vā onsen stedē oft gemeyntē te nemene kiesen/ en no
minerē op huerē eedt/ die nutste luyden ghequalificeert
en bequāē als si sullē cōnē gheretouurerē sond hier inne
te vseren vā ombehoortlike gonste oft aēschou te nemene
op nadheit oft maechscap. Verbiedēde seer scerpelickē te
nemene kiesen oft nominerē eenighe opēbaer ouerspeel
ders oft notoirlikē gediffameert vā andere delicten oft
mesusen/ oft gesusperteert vāde sceten/ oft die gewoōlick
sijn hē dronckē te drinckene. En indie sulcke luyden inder
wet gestelt waren. Wi willen en beuelen dat onse sustere
die Coninginne douaigiere vā Hongrien en de hooft en
luydē vā onsen secreten rade de selue doē scandelicken de
stituerē en priueren vā huere staten/ ten exempelen vā al
len anderē/ sond dat si in toecomēde tijdē meer inde wet
sullē mogē wesen oft hebben administratie vanden ghe
meyne saken.

¶ Ontbiedē daerōme en beuelē onsen lieuen en ghetrou
wē die hooft President en luydē vā onsen secreten en gro

adē/Cancellier en luydē vā onsen rate in Brabāt/Sou-
neur President en luydē vā onsen rate te Luxēburgh
sidēt en luydē vā onsen rate in Vlaenderē/Souuerneur
sidēt en luydē vā onsen rate in Artois/hooch Sailliu en
luydē vā onsen rate te Berghē in Henegouwe/Stadt
uō die eerste en and onse radē in Hollāt/Souuerneur
residēt en luydē vā onsen rate te Namē/Souuerneur vā
yffele Douap/en Orchies/Stadthoud President en luy-
vā onsen rate in Brieslant/vā Querpffel Drecht/ende
roeningē/Preuoost vā Vallencij/Kentmeesters van
ewest en Geoisterseelt in Zeclant/Schout vā Meche.
En allē anderē onsen rechterē officierē wethouds en on-
rsatē/d; si dese onse tegē woordige ordōnancie en alle ope-
omctē en articulē voor s̄ scrupelic ondhoudē/ende obser-
erē en de welke wi willē ondhoudē en geobserueert te
iortene voor edict en ewige wet sond eenige corrauen-
e oft tegenleggē/riet tegenstaēde eenige preuilegien
rchtē costumē/oft vsancie ter corrariē tortē welckē op
t onser rechter wetenth; ende volle macht gederogee re-
ebbe en derogere bi desen. Verbiedēde allē onsen voor s̄
echterē/officierē/en wethouderē aēschou te nemē opte
reuiligiē/costumē of vsancie bi te welke onse voor s̄ ordō-
acie in eenigē punct soudē mogē wordē vachtert oft be-
t En op d; vā al des voor s̄ is niemāt ignorācie en hebbe
f pretēdere/so willē wi d; onsen voor s̄ gouuerneur/s/ ra-
ē en officierē elc in sine iurisdicctie en bewinte dezē onsen
rief doē kundigē en wtroepē ter plaetsen daermen ghe-
ioblikē es publicatie te toene/procederē te tegēs dē ouer-
ceders vā onse voor s̄ ordōnancie bi vaste executie reelle
iāde peynē hier bouē vhaelt. Wāt onse also gelieft. Des
oorcōdē so hebbē wi onsen segel hier aē doē hāgē/gegenē
n onser stadt vā Bruessele dē. iij. dach van Octobra/mt iaer
s̄ Herē. M. cccc. en. xl. vā onsen Keysereyche dat. xxi. En
ā onsen rijcke vā Castiliē en anderē dat. xxv. Onder stont
escreuē/ Bi dē Keiser in sine rate/en getepkēt. Verephe

By den Keyser

Onsen lieuen en getrou-

wē die presidēt en ludē vā onsen rade in Vlaenderē saluyt en dilectie/Also o behoorlikē te v̄siene tortē dwalinghen abuyfen en heresien die welke ouer langē tijt ontrēt onse neblandē gespraep̄t sijn geweest/en dagelicx meer ende meer hē v̄spræpē in onse voor̄ landē tot grooter irreue rēcie vā god onsen salichmaker/vā onsen heyligē kersten gelooue en tot geheele v̄liese vāde sielē vā onse ondsaten die vande selue heresien besmet warē/Wp hier voortijts diuerste edictē en ordōnantiē gemaect en ghestatueert hebbe o doorsake en occasie vande selue dwalingē te scou wē/besondere int v̄biedē vande boeckē inhoudende dpe voor̄ dwalingē bi de welke tghemeen simpel volck be drogē en verleyt was/Verbiedēde ooc alle heimeliche en onbehoorlike vergaderingen conuenticlen en congrega ciē/inde welke eenige v̄leyders huerlied dwalingen do lingen en fenijn heymelikē stropden ende verspraepden en daer en bouē stellende pepnen en mulcten tegens den ouertreders/Seuelende allē onsen rechterē en officierē neerstich toelich ende sorghe te draghene tot onderhou denisse ende obseruacie van onse brieuen van placrate hier op gheerpedieert ende ghepubliceert sonder linghe de publicatie van dien te vernieuwen van sesse maenden te sesse maenden/ten eynde dat nyemant daer af ignoran cie pretendere en soude/Des nochtans nyet teghenstaē. de sijn wp behoorlichen ghe aduertcert/dat door dpe me. nichte vande selue boecken buyten ende binnē onse voō screuen landen gheprint sonder verclaringhe vande nāē vanden aucteur ende printer/noch vander plaetsen daer die gheprint sijn/de welke in onsen voōscreuen landen

brocht en gedistribueert wordē/ En dat onse voorſ oron
 nancie ten geprefigeerdē tijde niet gepubliceert ende wt
 geroepē sijn geweest/ En ooc midts der negligencie van
 onse voorſ officierē/ De voorſcreuē vermaledijde en per-
 uerse sectē meer en meer vermeerderē en multipliceren
 tenderende altijt vā quade in arger/ Hoe dat laetstmael
 geresen en opgestaē is eene gereprobeerde en dāpnable
 secte vādē herdoopers/ daer af vele vā hemlupdē hē noē
 dē bisscoppē/ prophetē/ en gauē hē vsterde namē na huer
 rē wille/ die welcke hem vuoorderē tot huerliedē dwalin-
 ge en quade meeninge aē te treckē/ en bringen groot ghe-
 tal vandē simpelt volcke/ En hoe wel ouer den seluē vlei-
 ders huere complixē en adherentē (diemē heeft connen
 apprehenderē) rigoreuse iusticie gedaen en si luyden tot
 ter doot gebracht sijn geweest/ Piet min deur dingheuen
 vandē boosen geest en vian van hellē/ die n; en reflecteert
 te procurerē tuerlies der sielē/ en deur dingheuē en per-
 suasie vanden voorſ verleyders/ ende by middele vande
 voorſ gereprobeerde boeckē/ en sijn de voorſ secten ende
 dwalingē al noch niet gheextirpeert en verdreue/ maer
 pullulerē al noch/ en confirmerē hen de selue vleiders in
 hē quaet opset/ waer wt groot inconuenient/ bederffenis-
 se en ruïne in onse voorſ landē/ en onsprekelijck verlies
 van onsen onderſaten gesrapen soude wesen te comē/ ten
 si dat bi ons hier op in rijts versien ende gheremedieert
 worde.

So eest dat wi tselue aēstende/ begheerēde met alle on-
 ser macht te extirperē/ abolerē/ en vnielen de voorſ ver-
 duēde en reprobeerbe sectē/ dwalingē/ en heresie/ en onse
 ondsatē ondhoudē in de vreesē Gods almachtich/ inde wa-
 rachtige ondhoudeniſse vā onsen voorſ heyligē kersten
 gelooue/ en indē gehoorſaēhepdt van onser moed der heyl-
 liger kercke/ Wy by grote en rijpe deliberatie van ſtate/
 ende by aduylse van onse seer lieue ende seer bemunde su-

stere vrouwe Marie/Coninginne touagiere vā Hongriē
vā Bohemē. 3c. Regente en gouernāte in onse voorē lā
dē vā herwertlouer/en daer op ooc gehadt raduys vā on
se principale Stadē/hebbē wt oſen eygenē wille en sekere
wetent; geordōneert en gestatueert/ordōnerē en statue
rē voor edict eeuwige wet tgene dat hier na volcht. ¶ In
dē eerste/dat niemāt vā wat state en condicie hi si/niet en
sal mogē onō hē hebbē/ūcoopē/geuē/draghē/noch lesen/
prekē/instruerē/sustinerē en deffenderē/comunicerē/oft
disputerē heimelikē oft openbaerlikē vāte leeringē scri
tuerē en boeckē die gemaect hebbē oft soudē mogen ma
ken/Marten luther Jan wiclef/Jan huussi/Marcili? de
padua/Erolāpadi?/Otricus/wingli?/Phūs Melanthō/
Franciscus lāberti/Johānes pomeran?/Otro brussi/Ju
stus Jonas/Johānes puperi en Sorchian? oft andere au
cteurē vā henliedē secte/of vā andere heretike oft dwa
lende secte gereprobeert vand kerche/Noch ooc de leerin
gē vā huere adherentē fauteurē en cōpligen/noch ooc de
nieuwe testamentē geprint bi Adrian? de bergis/ Cristo
phorus de Bemunda ente Johānes zell/Phraſes scriptu
re diuine/Interpretatio nominū caldeoꝝ/Epithome to
pographica vadiani/Paralipomina rerū memorabiliū/
Historia de germanorum origine/Commentaria in pita
gore poena/Commentaria in phisicam Aristotelis per
ualcurionem/Erhani hesse opera/Dominice pteratio
nes griphij/Methodus in precipuos scripture diuine lo
cos/Eralmi sarcerij Cathicismus/Scholia eiusdem in
euangelio secundū Matheum/Marcū et Lucā/Postilla
eiusdē in euāgelia dominicalia p totum annū/Item de ra
tione discēde theologie/De instituēda vita 3 morib? corri
gendis/Pareneſ Cristophori heugendorphini/Eiusdem
Cristiana institutio studio: e iuuetur/ cū expositiōe oratiōis
dñice philippi melāthonis/Epithome cronicarū wesen
de in latijn en in dypsch/Annotatiōes Sebastiani Mun

sterck in euangeliū secundū Matheū/ En de spelē dpe cor
telingē gespeelt zyn geweest in oſe ſtadt vā Ghent bi de
negēthien camerē oft referēpn. Twelt dē menſcē steruē.
de de meestē troost is. Noch insgelijcx eenige andere boec
hē die zedert achtiē iarē herwaerts gescruē oft gepunt
sijn geweest sond declaratie vandē printers scrijvers tijt
oft plaetse. Noch ooc tnieuwē testament die Euangelien
Epistelē propheciē oft andere boeckens in walsche oft
vlaēsche talen/hebbēde prefatiē oft prologē apostylē ofe
glosen smakēde diualachtige leeringē/ repugnerēde ofe
contrarierēde onsen hepligē gelooue de sacramēten oft
gods en der kerckē gebodē. Noch desgelikē schilderē oft
doē scilderē oft betreckē/te houdē/hebbē/of bewarē eeni
ge beeldē pourtractuerē oft schādelse figuerē vander
maget maria/oft vādē heiligē bid kercke getanoniseert
oft te brekē cassē en wtdoē de beeldē die thuerd eere en
gedenckenisse gemaect sijn oft gemaect sullē wordē. En
so pēnār de voorſi boeckē oft schilderiē ond hē heb
be. Si die terstōt vberne/opte pepne indiē pēnant be
uōrdē worde gerōtrauenieert te hebbene eenige vanden
pointē bouē vclaert geexecuteert te wordē/te wetene de
mās bidē sweerde/en de vrouwē bidē putte so verre si lu
dē huerlied dwalingen niet sustinerē oft deffenderen en
willē/en indien si in huere dwalingē oft heresien perliste
ren/so sullen si geexecuteert worden by den viere ende in
allē sakē huerlied goedē vclaert/getōfisqueert tot onsen
profijte/willēde en vclarende/dat vanden daghe dat die
voornoēde heretijkē sullē gheuallē wesen in huere dwa
lingē/sullē wesen inhabil o te disponerē vā huerliedē goe
dē/en dat alle alienatiē/giftē/cessien verroopingē/oft op
drachtē/testamentē/en wterstē wille bi hēliedē gemaect
zedert dē voornoēdē dage/sullē wesen nul en van oweer
dē. Daerenbouē ordōnerē en statuerē wi voor ghebot/en
ewigē wet als bouē/dat niemāt hē en vwordere te hou

den/oft toelate in syn huys/oft ander sijn couenticlê oft
vngaderingē/noch te cōmunicerē/oft disputerē vand hep
liger scriftuere/sundlinge in sware en̄ twijffelicke mate
rie/oft anderē de voor̄ heplighe scriftuere te lesen noch
prekē/sien warē Theologiens geapprobeert bi eenighe
fameuse Vniuersitept/oft andere daer toe geadmitteert
byde ordinariissen vand plaetsen/opte pepne voor̄. Dat
niemāt hē en̄ vuoordere te printē/oft doē printē/oft ander
sins te publicerē eenigē boeck sprekēde oft mērie maken
de vand hepliger scriftuere/oft eenichsins aengaēde on
sen hepligē gelooue/en̄ die cōstitutie vand kercke/ten si
dz de selue eerst gewilsteert si bidē Ordinariis vand plaet
sen/En̄ vā os vcregē bieuē vā Ottrop en̄ permissie om
die te printene/opte selue pene als bouē. Ordōneren ende
statuerē ooc/dat niemāt vā wat state oft condicie hi si hē
en̄ vuoordere te herbergē/ontfangē/tracterē/oft fauorise
rē eenige heretijkē oft herdoopers/En̄ dat alle die ghe
ne diese geherbercht/ōtfangē/getracteert/of ghefauori
seert hebbē/hēnende die sulcke te wesen/de selue denunci
rē en̄ aenbringē dē officier vand plaetsen/so verre hi ghe
peuilegeert si/in geualle n̄/dē principael officier vand
naester goed stad vā huerlied̄ residencie/opte pepne ge
coerigeert te wordē als heretijkē.

¶ Dat die gene die hier voortijts vā eenige dwalingē oft
heresien/oft vā abulse tegē onsen gelooue/oft de Sacra
mentē/en̄ constitutie vand kercke vwonnenē/en̄ tot penitē
cie en̄ gracie geadmitteert s̄ geweest/en sullē voortane
niet mogē conuerserē/noch cōmunicerē deē mettē ande
rē vā materie vā onsen voor̄ gelooue/oft andere den sel
uen gelooue aēgaende/opte pepne ghehouden te wesen
voor̄ relaps.

¶ Dat die gene die achterhaelt oft bi voorgaēde in forma
cie vā heresie oft abulse voor̄ gesuspetteert s̄ gheweest
al waert dz si tot penitēcie en̄ gracie otfā gē warē geweest

illē in onse voorſ landē vā herwertſouer n; mogē ex
rē/noch hebbē eenigē eerlikē ſtaet/hoedanich dpe n;
r hoor wesen in onse ſtadē/norch vā eenigē ſteden. En
erōme v̄biedē wi ſeer expreſſelickē oſen officierē en den
miſſariffen gedeputeert tē v̄nieuwē vāte wettē ſulcke
nē te ſtellē inde ſtaet vā ſcepē/oft and/hoedanich dpe n;
En begeerēde te comē totter kenniſſe vāde voorſ he.
ē dwalingē en abufen. Wi ordōnerē dz de accuſeerde
denūciateurs ſo verre behoorlikē blycke vande meſu.
v̄en dat de geaccuſeerde v̄wonnē wordē/sullē hebben
ieſt vāde goedē vāde voorſ gedenuncieerde oft geac
erde/ſo verre de ſelue n; meer en bedragē dan hondē
den grotē vlaēs eens/maer indiē de voorſ excedeerdē
voorſ ſomme voor eēs/in ſulckē gheualle ſullē ſi ludē
eē hebbē dē thienſtē pēninc vā tgene dat de voorſ goe
excederē ſullē/te coſtē en myſen vā iuſticie eerſt ende al
en ghedefalqueert.

En om te belettē de voorſ v̄gaderingē en onbehoorlic.
en heimeliche cōuenticlē/inde welke dpe voorſ dwa
igē en hereliē geſtropt en gepreect wordē/wi willē dat
gene die reuelerē oft accuſerē ſal eenige gehoudē heb
de de voorſ vergaderinghen ende conuenticlen/indiē
vande vergaderinghe gheweest is/ſal daer af voor de
reple quijt gehoudē ende geabſolueert bliuen/ſonder
atmen hem/ter oofake hi aldaer gheweest ſoude heb
en/ſal moghen pugnierē oft corrigerē. Midts gheloo
ende nochrans dat hi hem des niet meer onderwinden
n ſal/ende ſo verre dat hi goet gheuoelen heeft vā oſen
iooſchreuen heplighen ghelooue ende vande heplighe
acramenten vander kerche. Ende indien de voorſ noem
ie accuſeerder n̄pet en is vande ſelue vergaderinghe/ſal
ji hebbē de helft vāde voorſ cōſiſtatie/indiē de ſelue niet
n excedert hōdert pondē grotē muntē voorſ/eūndpē
excedert/ſal gedaē wordē als bouen.

En ten eynde dat dese rechterē en officierē die de vo
heretijckē en herdoopers geapprehēdeert sullē heb
on d' schijn dat de penē soudē mogē scijnē groot en he
wesen/en gestelt alleene tot vreesē vandē delincquan
geē occasie en hebbē met hē huere cōplpren en faute
te dissimulerē oft die te straffen min dā si luydē vdiēt
bē/so dicwils hier voortijts beuondē is/gedaē ghew
te hebbē. Wi willē en ordōnerē dat de gene die tegen
se onse ordōnancie gecōtrauenieert sullē hebbē/hou
de/puintende/vroopende/distribuerēde/oft publicere
heretijcke oft scādelseuse boeckē/schriftuerē oft scildery
oft ands gecōtrauenieert tegēs de pointē bouē vclā
oft eenighe vande selue indifferentelijck ghepugni
gerotrigēert en ghestraft sullē wordē byde penen bo
verclaert. Verbiedēde allē onsen rechterē officierē en
sticiere te altererē/moderē oft vanderē de voorst pe
in geendhande manierē dat het si/Maer naertelickel
die dat hē geblekē sal wesen vāde voorst cōtrauētie v
rerē de voorst penē nauolgēde dese tegēwoordige ord
nancie/opte pepne vā gepriueert te wordē vā huer lie
statē en officie/en vclāert inhābil nēmermeer te mogl
hebbē officie/en daerenbouē noch arbitralijck ghero
geert/Ordōnerēde allē onsen officierē/ons oft oser v
noēder suster de Coninginne/te aduerterē/wanneer
se Rechterē/oft Hrepenē/oft andere kēnisse hebbēd
de voorst delincquantē swarich; makē sullē/onse ve
ordōnancie te achteruolgē en tapposerē de voorst pe
om tegēs hēliedē te doen procederē totter voorst pen
Bouē diē ordonnerē wi/dat indiē pemant si/dye pl
se weet daer eenige vande voorst heretijcken oft hert
pers/hen houdē vborgen/die sal ghehoudē wesen dat
vclāren den officier vand' plaetsen/opte pepne vā geh
dē te wesen voot fauteur/ontfanger/en adhererēde
te Heresie/waer af die vbergē persoonē besmet sal wel

en gecorrigeert te woordē met gelike pene als die vborghē
persone wesen soude/indie hi geapprehendeert ware.

¶ En wāt hier voortjts/so wāneer eenige vāde voorſ he
retijckie oft herdoopers geaccuseert en gedacht wesende
hē hebbē wclādich gemaect/zij geulodē/oft hē houdē ver
borgē/men n; en heeft mogē teges hēhedē procederē tot
behoorlike pugnacie/mer alleen tot bānissēmēte. Ende
wetēde d; huerlied cōplisē en adherentē doot zij oft ghe
executeert/in sulcker wijs d; dē officier niet mogelick we
sen en soude souffissantelich teges hēliedē te proenē/dat si
indē herdoopt oft heretijckie warē/en onder desen schijn
en betrouwē hē dagelick vūorderē supplicatie te presente
rē o mandemēt vā purge oft and prouisie vā iusticie te v.
weruē/diwelc occasie geeft vā vachteringe vā iusticie/ en
dē voorſ heretijckē en herdoopers stouticheit weder o te
romē/en te sprapē heurliedē dwalingē en valsc leeringē
in oſe voorſ landē/tot grote pericule/schādale/en achter
deele vā oſe voorſ landē en ondsatē/willēde daer toe vſiē
Wi vbiēdē dē hoofdē vā oſe souueraine houē en President
tē vā oſe provinciale Stadē/dē voornōdē suspectē oft ge
accuseerdē vāde voorſ heresie en herdooperie/die cēs ge
roepē wesende in iusticie n; gecōpareert en zij/Mer deur
cōtumacie hē sullē hebbē latē bannē/te accorderē/doē se
gelē/oft geuē eenige prouisie vā iusticie/o hen te stellē in
purge oft andſins/o te cōuerserē in oſe voorſ lādē/ Mer
declarerē dat sulcke fugitiue en gebannē personē sullen
gehoudē wordē voor vwonnenē/en dat teges hēliedē gepro
cedeert sal wesen/nanolgēde de voorſ penen.

¶ Verbiedē voortz eenē pegelikē vā wat state oft cōdicie
hi si/opte pepne te wesen gehoudē voor fauteur vāde he
retijckē/ons oft oſe Stadē macht hebbēde gracie te geuē/
requeste te presenterē voor de voorſ fugitiuē/ballingen/
oft herdoopers/ noch andere besmet/oft die besmet heb
bē geweest vāde voorſ gereprobeerde sectē om gracie te

hebbē vā huerliedē mesusen/dwalingē ende heresiē/ dpe
welche wi n; en willē gearcordeert te wordē opte pepne
te wesen ewelikē gehoudē inhabil ō te mogē houdē oft
exercerē officie in onse voor; landē/ en daerenbouē arbi-
tralic gecorrigeert. Desgelikē allē aduocatē/ procureurs
clerckē/ practicienē en solliciteerders/ te makē scrijue oft
presenterē sulche requestē op gelijcke pene.

En hoe wel d; ōse meyninge is dat ōse tegēwoordighe
ordōnancie sal in ewichedē onderhoudē wordē/ en dat n;
vā noode en si/ die andwernē te publicerē na deerste pub-
licatie/ nochtān ō dat niemāt daer af geē ignorācie en pre-
cedere/ sondlinge de wclāders en ionge liedē/ Wi willē d;
vā sesse maendē te sesse maendē/ te wetē op sint Jans bap-
tistē en hierlanōt bi allē officierē vande principale steden
vā ōsen lāde en Graeffscape vā Vlaenderē/ en vā dāder
plaetsen daermē gewōlic is wtroepige en publicatie te
doē te voor; publicatie gedaē en vuerlicht wordē opte pene
vā .x. goudē Karol? guldē die officier de faileren tselue te
doē/ gehoudē sal wesen te bet alē tōsen profite voor; deerste
repse/ en vā twintich Karol? guldē voor; de tweeste repse
En indiē beuōdē wordē d; hi tuerstē vand seluer publi-
catie achtergelatē hadde voor; de derde repse/ successiuelijc
oft bi interualle vā tide vuallē en gepruueert te wordē vā
sinē staet sond; and declaratie/ Welckē staet impetrale sal
wesen als vacerēde/ Ordōnerēde tsi d; te selue publicatie
gedaē wordē oft n; d; douertredē vā dese ordōnancie ge-
straff en gecorrigeert sullē wesen bide pepnen daer inne
begrepē/ sond; vdrach of dissimulacie/ en sond; te mogē ge-
excuseert wesen ond; schijn vā ignorancie.

Wi willē en ordōnerē ooc d; alle printers oft boerūoo-
pers gehoudē sullē wesen dē officier vand plaetsen oft si-
ne gecōmitteerde als si des vsocht sullē wesen te geuen in
uētaris vā huerlied boeckē die si hebbē/ en te ouerleuerē
sulche boeckē als de voor; officierē en gecōmitteerde sul

le willē vifiterē en examinerē / op te pepne dat dye voorſ
printer oft boer/coopers die daer af wepgeringe maken
foudē/gehoudē sullē wordē voor ſuſpect/en dat tegēs hē
liedē geprocedēert ſal wordē/gelyc dz beuonten ſal weſen
te behooren.

Alle welcke pointē en articulē wi willē en ordōnerē on
uerbrekelic teeuwigē dagē als vorē/onōhoudē en gheob
ſerueert te wordē naer huer vorme en inhoudē. Ende ten
eynde dz eē peggelikhē daer af geaduerteert worde/dz ghy
terſtōt en ſond vtreck die doet publicerē ouer al oſen lan
te vā Vlaenderē/daer mē gewoōlic is wtroepinge en pub
licatie te doē/Procederēde/en doēde procederē tegēs do.
uertreds en ongehoorſamē/bi ſtrēge excutie vāde pepnē
bouē vclaert/ſond eenighe gracie/ſimulacie/ oft vdrach/
Niet tegēſtaēde oppositie oft appellatie gedaē of te doen
noch ooc eenige preuilegiē/ordōnanciē/statutē/gewoon
tē/of vſanciē ter cōtrariē/De welcke wi n; en willē/noch
vſtaē als deſen aēgaēde/plaetſe behoorē te hebbē. Naer
hebbē tottē ſelue wt oſe ſekere wetēth; auctoritept/ende
volle macht gederogueert en deroguerē bi deſe des voor
ſcreuē is te doene n; datter aētleeft/Sheuē wi v oſe offi
cierē/Rechterē/en wethouderē diē dat aengāē ſal volco
mē macht/auctoritept en ſonōling beuel. Seuelen en or
dōnerē eenē peggelikhē dz ſi v en hē tſelue doēde ernſtelijck
vſtaen en obedieren/Want ons alſo ghelieft.

Shegeuē in oſer ſtadt van Briueſſel/onō onſen Contre
ſegel hier op gedruet in placate dē tweētwinlichſtē dach
vā Septēbr̄ int iaer duſent vyfthondert en veertich.

Onder ſtont geſcreuē Syden Keyſer in ſinē Raede/En
gheteekent.

Dereyke.

Seprint in die vmaerde ſtadt vā Antwerpē op die ca
merpoort brugge/in dē ſchild vā Hertops/ten coſte/en tot
behoef vā March martēs/ingelētē poorter/en boeruer
cooper/der ſtadt van Briueſſel.

